



energiavirasto

Energiaviraston lausunto hallituksen esityksestä HE 205 / 2024 vp

Eduskunnan hallintovaliokunnalle 26.2.2025

Yleistä

- + Kannatamme lakiesityksen tavoitetta parantaa yhteiskunnan kannalta keskeisten palveluiden häiriönsietokykyä.
- + Yhdenmukaisuuden ja selkeyden vuoksi kannatamme valintaa, että CER-direktiivi toimeenpannaan kaikkia toimialoja koskevalla yleislailla.
- + Näemme kriittisten toimijoiden valvonnasta esitetyn jaon valvovien viranomaisten välillä tarkoituksenmukaiseksi ja toimivaksi.
- Lakiesityksessä ei ole otettu riittävästi huomioon lakityöryhmälle nostettuja ongelmakohtia.
- Esitetty laki ei ole riittävän selkeä mm. soveltamisalan, velvoitteiden tai viranomaisroolien osalta. Erityisesti poikkeamailmoituksiin liittyy paljon epäselvyyksiä.



Laki Energiavirastosta

- Energiaviraston tehtävistä säädetään Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:ssä.
- Pyydämme lisäämään Energiaviraston uudet lakiesityksen mukaiset tehtävät Energiavirastosta annetun lain 1 §:n sisältämään tehtäväluetteloon.



Viranomaistehtävät

- Lakiesityksessä on viittauksia esimerkiksi asianomaiseen viranomaiseen, toimivaltaisiin valvoviin viranomaisiin ja asianomaisiin valvoviin viranomaisiin. Viittaukset eri viranomaisiin jättävät osin tulkinnanvaraa.
- Erityisesti lakiesityksen 8 §:ssä häiriönsietokykyä edistäviä tehtäviä asetetaan usean viranomaisen yhteisvastuulle.
- Kunkin viranomaisen roolin tulisi käydä selkeästi ilmi ehdotetusta laista, jotta viranomaistehtäviä voidaan hoitaa tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.
- HVK:n tehtävät jäävät lakiesityksessä vähäisiksi huomioiden sen nykyinen rooli huoltovarmuuden varmistamisessa.
- Ehdotamme HVK:n roolin kasvattamista toimijoiden tukemiseen liittyvissä tehtävissä ja kannatamme HVK:n nimeämistä kansalliseksi yhteyspisteeksi



Poikkeaman ilmoituskynnys

- CER-direktiivin suomenkielisessä versiossa on käännösvirhe, jonka myötä direktiivissä ja lakiesityksessä on epä johdonmukaisuus poikkeaman määritelmän ja ilmoittamisvelvoitteen välillä. Ristiriita ilmenee lakiesityksen 4 §:n 4 kohdan määritelmässä sekä ilmoituskynnystä koskevissa 16 §:n 1 ja 3 momentissa.
- Esitämme, että lakiesityksen 16 §:n 1 momentti muutettaisiin seuraavanlaiseksi: "Kriittisen toimijan on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä asianomaiselle valvovalle viranomaiselle ja Valtioneuvoston tilannekeskukselle poikkeamasta, joka *merkittävästi* häiritsee tai voi *merkittävästi* häiritä keskeisten palvelujen tarjoamista."



Poikkeaman käsittely

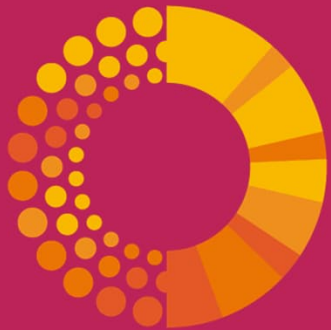
- Ehdotetun 16 §:n mukaan toimija tekee ensi-ilmoituksen osin eri viranomaisille kuin yksityiskohtaisen raportin. Tietoja ilmoitetaan yhteensä neljälle eri viranomaiselle.
 - Poikkeamailmoittamisen ja raportoinnin tulisi olla mahdollisimman yksinkertaista toimijalle ja ilmoituksen sekä raportin välittyminen eri viranomaisille tulisi tapahtua automaattisesti.
- Yksityiskohtainen raportti poikkeamasta tulee antaa ”tarvittaessa”.
 - Säännös vaatii täsmennystä. Tuleeko esimerkiksi viranomaisen vaatia yksityiskohtaista raporttia aina erikseen?
 - Energiavirasto katsoo, että poikkeamailmoituksen käsittelyyn osallistuvien viranomaisten välistä tiedonkulkua tulisi tarkastella kokonaisuutena uudelleen.

Valvontakeinot ja muutoksenhaku

- Lakiesityksen 21 §:ssä säädetään huomautuksesta, varoituksesta ja valvontapäätöksestä.
 - Esityksessä jää täsmentämättä, mitä eroa on huomautuksella ja varoituksella, ja mikä on niiden suhde valvontapäätökseen.
 - Lakiesitystä tulisi täsmentää sen osalta, ovatko huomautus ja varoitus valituskelpoisia.
- Lakiesityksen 25 §:n mukaan oikaisua voi vaatia esimerkiksi valvontapäätökseen ja päätökseen laiminlyöntimaksusta.
 - Kyseiset päätökset ovat tarkkaan harkittuja ja perusteltuja. Oikaisuvaatimusmenettelyn edellyttäminen voi vain viivästyttää muutoksenhakua ja asian lopullista ratkaisemista.
 - Pyydämme, että valiokunta tarkastelee uudelleen ehdotetun oikaisuvaatimusmenettelyn mielekkyyttä.

Energiaviraston resurssit

- Lakiesityksen mukaan ”virasto joutuu priorisoimaan tehtäviä ja karsimaan muita, hoitaakseen CER–tehtävät”
- Nykyisellään Energiavirasto valvoo sähkö- ja maakaasuverkonhaltijoiden varautumis- ja valmiussuunnittelua
- Lakiesityksellä ehdotetaan Energiaviraston valvovan jatkossa uuden tyyppisiä toimijoita, näiden riskinarviointivelvoitteita sekä häiriösietokyvyn varmistamista koskevaa suunnittelua. Lisäksi lakiesityksellä laajennetaan Energiaviraston nykyisiä tehtäviä myös esimerkiksi poikkeamia koskevien ilmoitusten vastaanottamisessa ja käsittelyssä sekä toimijoille annettavassa tuessa.
- Tarvittavien henkilöresurssien lisäksi arvioimme, että lakiin liittyvien viranomaistehtävien hoitaminen edellyttää asiankäsittelyjärjestelmää, jossa voidaan käsitellä ja arkistoida sähköisesti TL III-luokiteltua materiaalia



energiavirasto

tarvo.siukola@energiavirasto.fi

+358295050074